

Література

Ольга Полюк : «Кожен олімпієць у душі – чемпіон» // Проскурів. – 2021. – 18 трав.

17 вересня

Хмельницький національний університет: освіта, кар'єра, успіх

До 60-річчя з часу утворення

17 вересня 1962 року відбулось урочисте відкриття Хмельницького загальнотехнічного факультету Українського поліграфічного інституту ім. Івана Федорова. Факультет розташувався у триповерховій споруді. У навчальному корпусі було облаштовано шість аудиторій, лабораторії хімії, фізики, технології металів, опору деталей і машин, бібліотека із читальним залом.

За час свого існування заклад вищої освіти пройшов шлях від факультету Українського інституту до Хмельницького національного університету, який є найбільшим на Поділлі закладом вищої освіти. Наразі до складу університету входять п'ять навчальних корпусів, наукова бібліотека, дослідно-експериментальна база, будинок побуту, їдальня, лікувально-оздоровчий центр, п'ять гуртожитків, спортивно-екологічний комплекс на річці Південний Буг, музей історії ХНУ, музейно-виставковий центр «Історія та сучасність техніки», ботанічний сад.

Підготовку майбутніх фахівців в університеті здійснюють 8 факультетів за 49 спеціальностями. Сьогодні в університеті навчається близько семи тисяч студентів. Навчальний процес забезпечують 95 докторів та 374 кандидати наук.

У Хмельницькому національному університеті впроваджено ступеневу систему підготовки фахівців за такими ступенями – бакалавр, магістр та доктор філософії. У рамках цієї

системи університет активно співпрацює із партнерами: загальноосвітніми закладами освіти, закладами фахової передвищої освіти, закладами вищої освіти, суб'єктами господарювання, органами державної та місцевої влади. Університет є визнаним в Україні та за її межами науковим центром, у якому функціонують більше 20-ти наукових шкіл, докторантура, аспірантура, Вчені ради із захисту докторських та кандидатських дисертацій, 10 навчально-наукових виробничих центрів та лабораторій, Центр проектування нестандартного обладнання. На базі університету починає свою роботу Регіональний науково-інноваційний центр, до створення якого доклала зусиль не лише адміністрація університету, але й представники міської влади.

За десять останніх років захищено більше 60-ти докторських та 170 кандидатських дисертацій. В університеті постійно ведеться робота по виконанню держбюджетних тем, господарських договорів, реалізуються грантові проекти, видається 9 наукових журналів, щорічно публікується понад 1700 статей та отримуються 25-35 патентів на винаходи, корисні моделі, промислові зразки тощо.

За 60 років зусиллями науково-педагогічних працівників в університеті підготовлено більше 60 тисяч висококваліфікованих фахівців. Серед випускників університету – керівники міністерств, відомств і департаментів, народні депутати України, міські голови, директори підприємств, ректори закладів вищої освіти, відомі вчені, олімпійські чемпіони, чемпіони світу та Європи, зірки естради тощо. Усе це результат копіткої, напруженої праці не одного покоління викладачів, співробітників, студентів, випускників.

У різні роки університет очолювали ректори: С. М. Ганжуров (1962 – 1969), М. І. Карпиленко (1969 – 1974), Р. І. Сілін (1974 – 2001), М. Є. Скиба (2001 – 2021), а з травня 2021 року на чолі університету став С. А. Матюх.

Вагомий внесок у становлення та розвиток університету внесли проректори М. П. Войнаренко, М. А. Йохна, В. Г. Каплун, С. Г. Костогриз, В. П. Кошель, В. М. Нижник, Г. Б. Параска, А. Д. Фомов; викладачі та співробітники, зокрема: О. О. Абрамов, В. І. Авузяк, І. М. Баннова, А. М. Василюшин,

Я. М. Гладкий, Г. М. Драпак, Г. С. Калда, Я. Т. Кіницький, І. П. Ключ, К. В. Ліствін, А. Ю. Мазарчук, О. А. Мясіщев, О. О. Нікітін, О. О. Орлов, В. П. Ройзман, В. Б. Рудницький, Є. М. Свіргунець, Р. В. Сорокатиї, Ю. І. Шалапко, В. Ф. Цимбалістий та ін. Багато зроблено для збереження історії університету І. Х. Ткачуком та Ю. С. Земським, авторами перших видань з історії університету [2, 3].

Наразі підвищенню якості освітнього процесу в університеті сприяють молода команда проректорів – В. Г. Лопатовський, О. М. Синюк, К. М. Скиба; декани факультетів, завідувачі кафедр та науковці – М. І. Бондаренко, Т. О. Говорущенко, П. М. Григоруц, О. В. Диха, А. Б. Домбровський, С. В. Ковальчук, Ю. П. Кльоц, В. Д. Косенков, Г. В. Красильникова, Л. С. Любохинець, М. П. Мазур, В. П. Олександренко, Н. В. Подлевська, Є. О. Павлюк, Є. М. Потапчук, Л. І. Романовська, Є. М. Рудніченко, О. С. Савенко, А. Л. Славінська, О. О. Солтик, Л. Л. Станіславава, М. М. Торчинський, В. В. Третько, Н. М. Тюріна та багато-багато інших.

Хмельницький національний університет не лише активно розширює горизонти вітчизняної освіти і науки, а й наполегливо здобуває світове визнання, плідно працює у різних напрямках міжнародного співробітництва, бере активну участь у різноманітних міжнародних проєктах, конференціях, програмах обміну студентами, викладачами та науковцями.

Міжнародна діяльність Хмельницького національного університету спрямована на інтеграцію до світового науково-освітнього простору, сприяння міжнародній академічній мобільності, проєктній та грантовій роботі, організації міжнародної комунікації, цільової роботи з організаціями та структурами країн світу.

Університет розвиває міжнародні зв'язки, зокрема, за допомогою співробітництва із закладами вищої освіти зарубіжних країн: відрядження викладачів, співробітників та здобувачів вищої освіти всіх рівнів за кордон для участі в наукових конференціях, наукових дослідженнях, стажуваннях, мовних курсах тощо; а також приймає іноземних фахівців в університеті.

Хмельницький національний університет є активним учасником грантової програми ЄС Еразмус+ (KA1, KA2). Програма передбачає співпрацю з європейськими університетами задля взаємного обміну студентами, аспірантами, викладачами та співробітниками ЗВО.

Наразі університет співпрацює із зарубіжними партнерами країн Європейського Союзу, Східної та Південно-Східної Європи.

У Хмельницькому національному університеті є освітні програми англійською мовою, що приваблює іноземних студентів проходити навчання в університеті, і вже майже 100 іноземних здобувачів освіти скористалися такою можливістю.

Важливими в освітньому процесі університету є навчально-виховна робота, розвиток культури, мистецтва, спорту, студентських самоврядних структур. Із 2002 року при ректораті університету діє Студентська рада, яка постійно дбає про соціальний захист, покращення якості навчання, підвищення культурного рівня, громадсько-політичну активність, дотримання дисципліни та гармонійне поєднання прав і обов'язків студентів. Такі ж самоврядні структури створені при деканатах та гуртожитках.

Одним із основних напрямів виховної роботи є національно-патріотичне виховання студентської молоді. Відзначення державних свят, пам'ятних та скорботних днів в університеті не обходиться без покладання квітів до пам'ятного знаку «Героям слава!», що знаходиться на території Хмельницького національного університету. Учасники освітнього процесу беруть участь у волонтерській допомозі бійцям АТО; в музеї історії університету облаштовано стенди з іменами випускників, які загинули, захищаючи незалежність і територіальну цілісність нашої країни.

Разом з університетом відзначає 60-річчя і наукова бібліотека, яка акумулює у своїх фондах понад 600 тисяч видань навчальної, наукової, методичної, довідкової, художньої літератури різними мовами, забезпечує вільний доступ користувачам до власних електронних ресурсів та світових наукових баз даних, здійснює бібліографування, просування у світове наукове середовище та зберігання наукового доробку

університету, просвітницько-виховну діяльність, є обласним методичним центром для бібліотек ЗВО Хмельницької області. Напередодні ювілею варто відзначити перших керівників наукової бібліотеки, ветеранів книгозбірні – К. С. Степанець (1967 – 1984), В. М. Петрицьку (1984 – 2005), які своєю працею активно сприяли підготовці та вихованню молодих фахівців [4].

Отже, за роки свого 60-річного існування Хмельницький національний університет став невід’ємною частиною науково-педагогічної, інтелектуальної, культурної історії України, забезпечуючи якісну вищу освіту, сприяючи створенню нових знань, розвитку особистості, кар’єрі, професійному успіху випускників.

Олена Айвазян

Література

1. **Бібліотека університету: витоки та сучасність** : зб. наук. ст. та матеріалів, присвяч. 50-річчю з дня заснування наук. б-ки ун-ту / редкол.: О. Б. Айвазян [та ін.]. – Хмельницький : ХНУ, 2012. – 296 с.
2. **Хмельницький національний університет. 50 років розвитку** / редкол.: М. Є. Скиба [та ін.]. – Київ : Логос Україна, 2012. – 188 с.
3. **Кадри для служби сервісу. Становлення та розвиток університету (1967 – 1994 рр.)** : зб. док. і матеріалів / упоряд.: І. Х. Ткачук, Ю. С. Земський. – Хмельницький : ХНУ, 2007. – 612 с.
4. **Перші п’ять років. Становлення та розвиток Технологічного університету Поділля (1962 – 1967 рр.)** : зб. док. і матеріалів / упоряд.: І. Х. Ткачук, Ю. С. Земський. – Хмельницький : ТУП, 2002. – 236 с.